

Poškození tělních systémů vlivem sportu

MUDr. Martin Komzák, Ph.D.

Negativní vliv sportu na pohybový aparát

- **Úraz** = tělesné poškození, které vzniká nezávisle na vůli postiženého **náhlým** a násilným působením zevních sil
- **Plíživé poškození** = pozvolna se rozvíjející poškození v důsledku dlouhodobé, opakující se zátěže

Negativní vliv sportu na pohybový aparát

- Mikrotrauma = důsledek fyziologické adaptace na nefyziologický stimul = mechanické přetížení
- Chronické poškození = důsledek dvou předešlých, pokud nebyla zajištěna jejich odpovídající terapie a *doléčení*

Mikrotraumata

- Kost:

osteoporóza + zátěž = plíživá zlomenina,
periostitis

- Kloub:

oslabení v kloubu + zátěž = chondropatie,
artroza, synovitida

Mikrotraumata

- Šlacha:
  - zánět šlachy a vazů (tendinitis)
  - zánět šlachové pochvy (tendovaginitis)

- Sval:
  - myositis

- Tíhový váček:
  - bursitis

Diagnostický postup a léčba

- pozvolný začátek obtíží
- bolest při aktivním zatížení, později i v klidu
- otok
- vyšší teplota v časnějším – akutním stádiu
- sonografie – 2D, 3D
- rentgen, CT, MRI, scintigrafie skeletu
- *termografie*, termometrie

Vývoj mikrotraumat

I. akutní fáze (hodiny, dny, týdny)

- silnější a ostřejší bolest, větší otok, vyšší teplota

II. chronická fáze (měsíce, roky)

- tupější bolest, mírnější otok, nižší teplota

III. akutní vzplanutí chronických potíží - exacerbace

Léčba mikrotraumat

1. Odstranit příčiny – omezení zátěže

- Vynechání/změna pohybu, taping, bandáž, ortéza, dlaha ...

2. Potlačit akutního zánětu a otoku

Lokální prostředky

- chlazení (chemické gely, led, voda) - *hodiny*
- gely, masti (nesteroidní) – *2-3x denně (Fastum gel, Flector EP gel, Olfen gel, Mobilat, Ketazon)*
- injekční (steroidy) - *1x za 2-3 měsíce (Depo-Medrol)*

Celkové prostředky – perorální (*Diclofenac, Olfen, Aulin*)

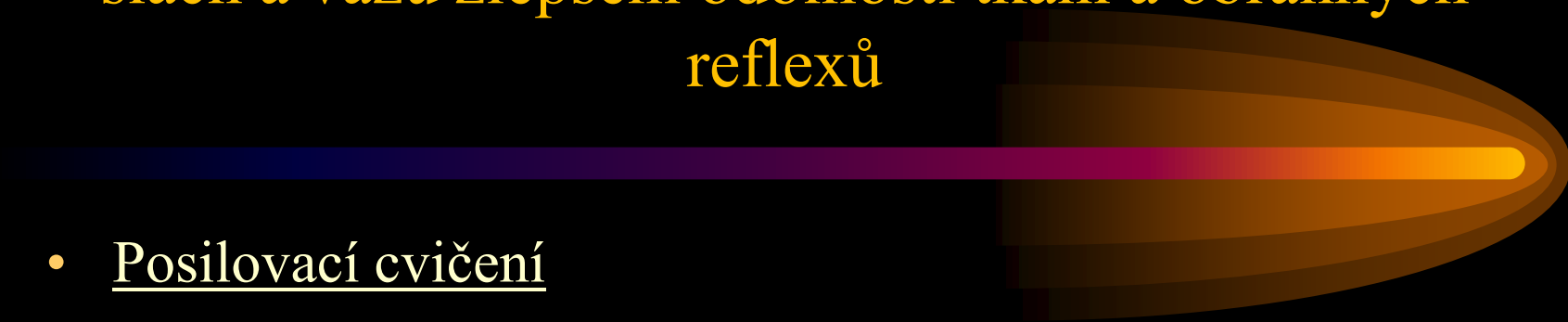
3. Zlepšit prokrvení při chronickém zánětu

- lokální (*fyzioterapie, Capsicolle náplast aj.*)

- ❑ Elektro-terapie – lokální – protizánětlivá, zlepšení prokrvení
- ❑ Aqua-terapie – lokální, celková – zlepšení prokrvení
- ❑ Kryo-terapie – lokální, celková – relaxace, zlepšení prokrvení
- ❑ Magnetoterapie – antiedématozní, analgetický

- Celkové (*Wobenzym*)

Prevence a profylaxe mikrotraumat kostí, svalů, šlach a vazů zlepšení odolnosti tkání a obranných reflexů

- Posilovací cvičení

- statické a dynamické
- s větším odporem, pomalu, méně opakování
- elastické terabandy a šňůry, posilovací stroje, tělo v gravitaci

- Protahovací cvičení

- pomalu, ne do bolesti
- ne těsně po intenzivním tréninku
- ne v chladu

Prevence a profylaxe mikrotraumat kostí, svalů, šlach a vazů zlepšení odolnosti tkání a obranných reflexů

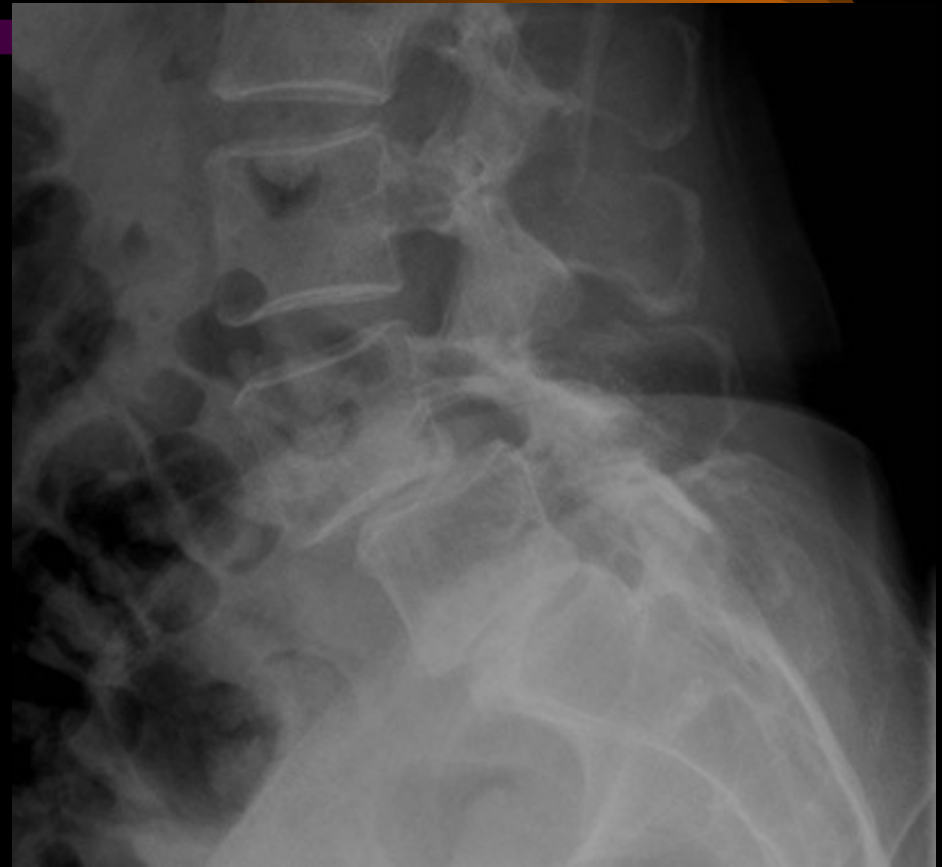
- Balanční – proprioceptivní cvičení
- Dobrá obuv, Taping, Ortézy
- Kryokomora, Sauna

Spondylolýza

Spondylolistéza

- Opakované dopady na tvrdý povrch směrem dopředu, při prohnutí/otáčení trupu dopředu (skoky do vody, vzpírání, gymnastika,...)
  - posuny bederního obratle L5 dopředu vůči kosti křížové
  - plíživá zlomenina oblouku obratlového (**SPONDYLOLÝZA**)
  - posun bederního obratle dopředu (**SPONDYLOLISTÉZA**)

Spondylolýza Spondylolistéza

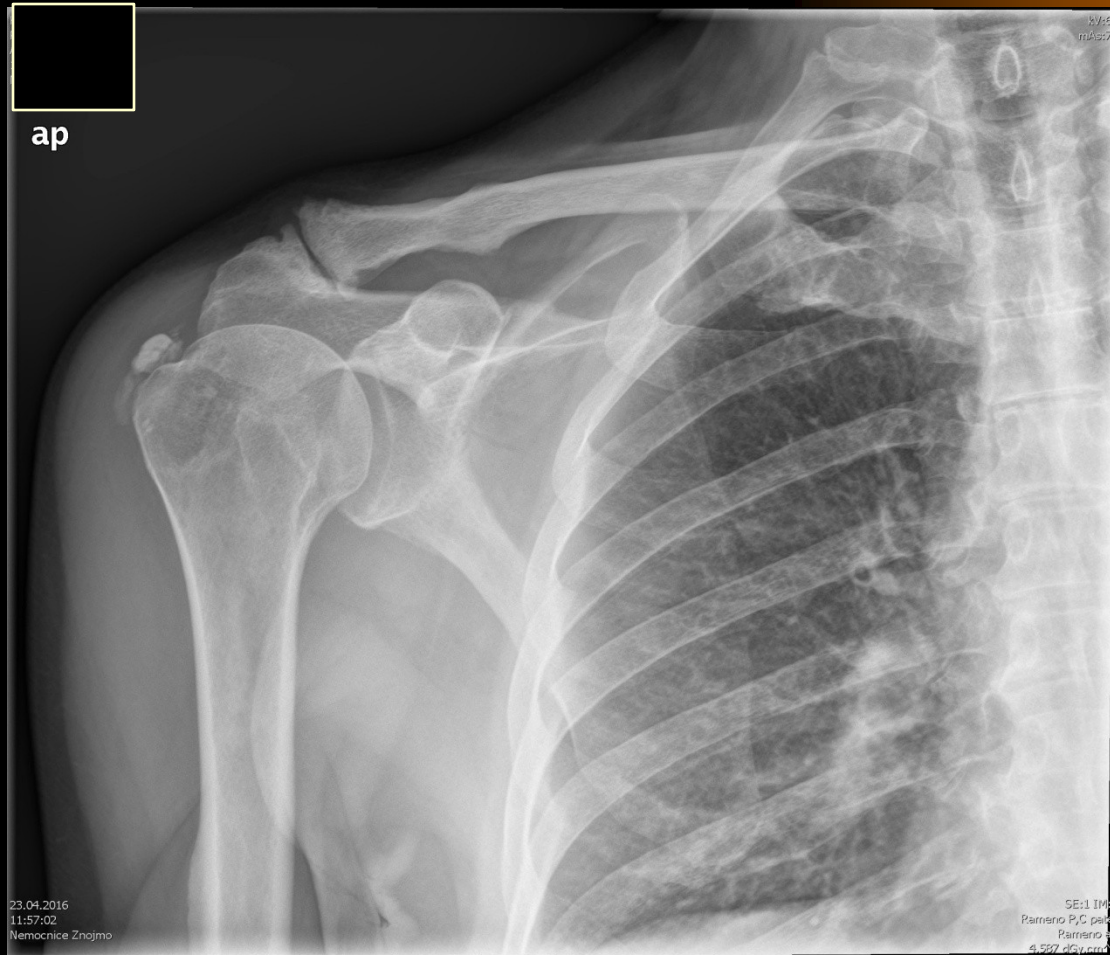

Plavecké rameno

- Opakované přenášení paže nad vodou a její natažení dopředu = abdukce, vnitřní rotace a elevace paže v ramenním kloubu
→ přetížení a narážení šlach a úponů nadhřebenového svalu a dlouhé hlavy dvojhlavého svalu

Kalcifikující tendinitida

Léčba

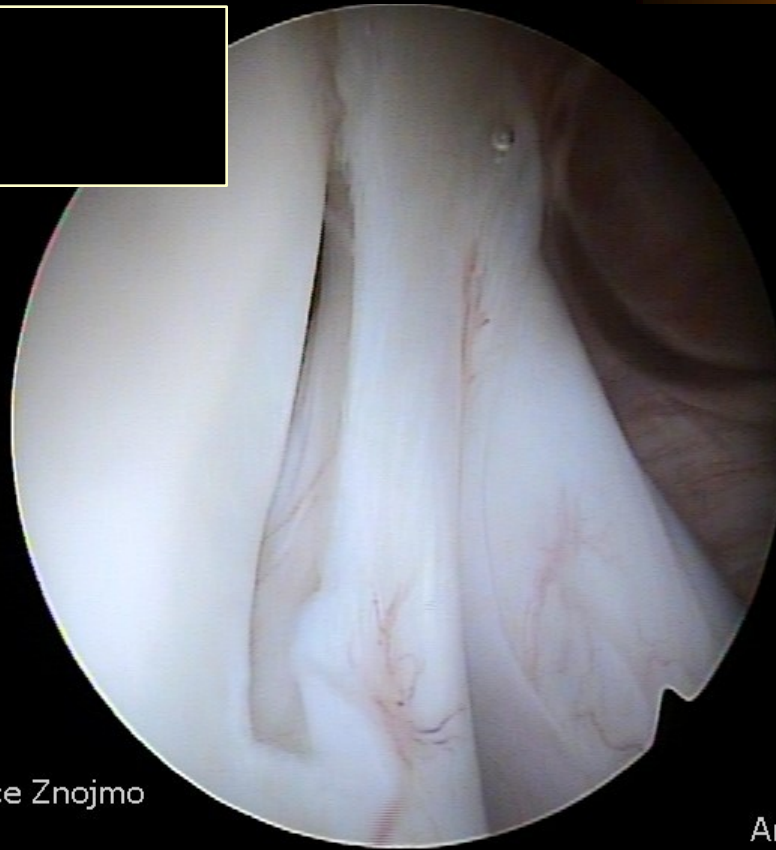

- Klidový režim
- Antiflogistika
- Aplikace kortikoidu do SA prostoru
- Fyz.terapie

- Kompenzační cvičení

Abrupce labra glenoidu SLAP laesion

021Y
F

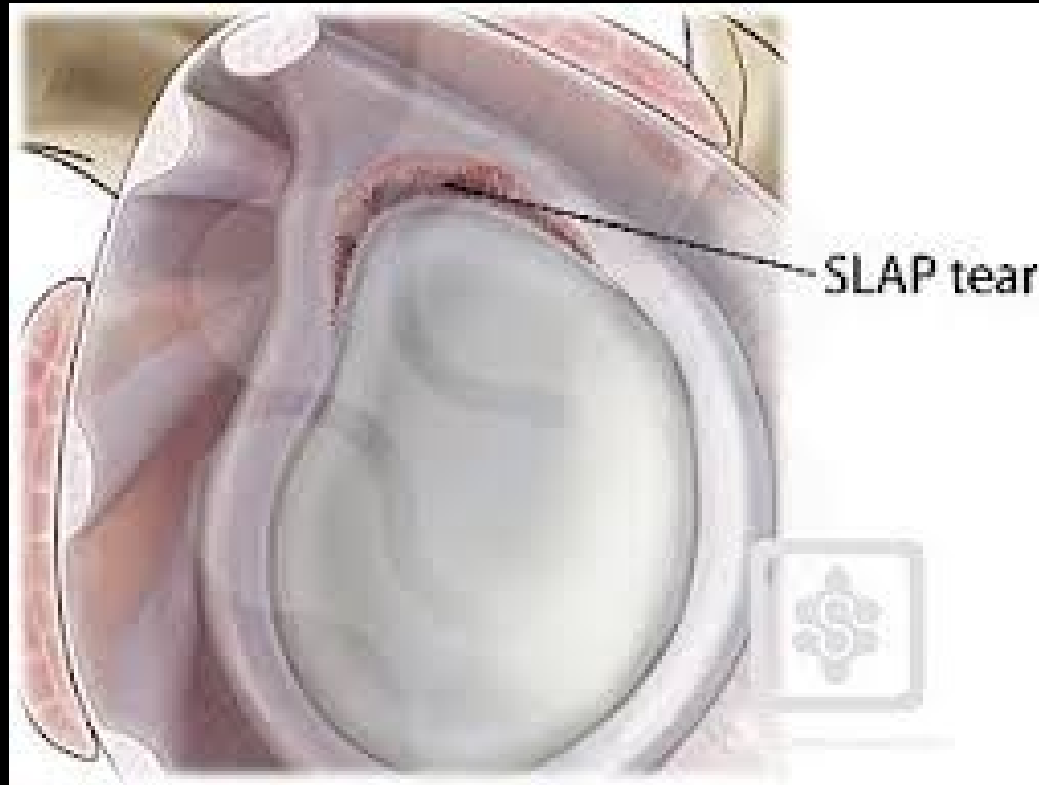

SE: 1
IM:0001
08:01:02

Nemocnice Znojmo

Artroskopie

Abrupce labra glenoidu SLAP laesion

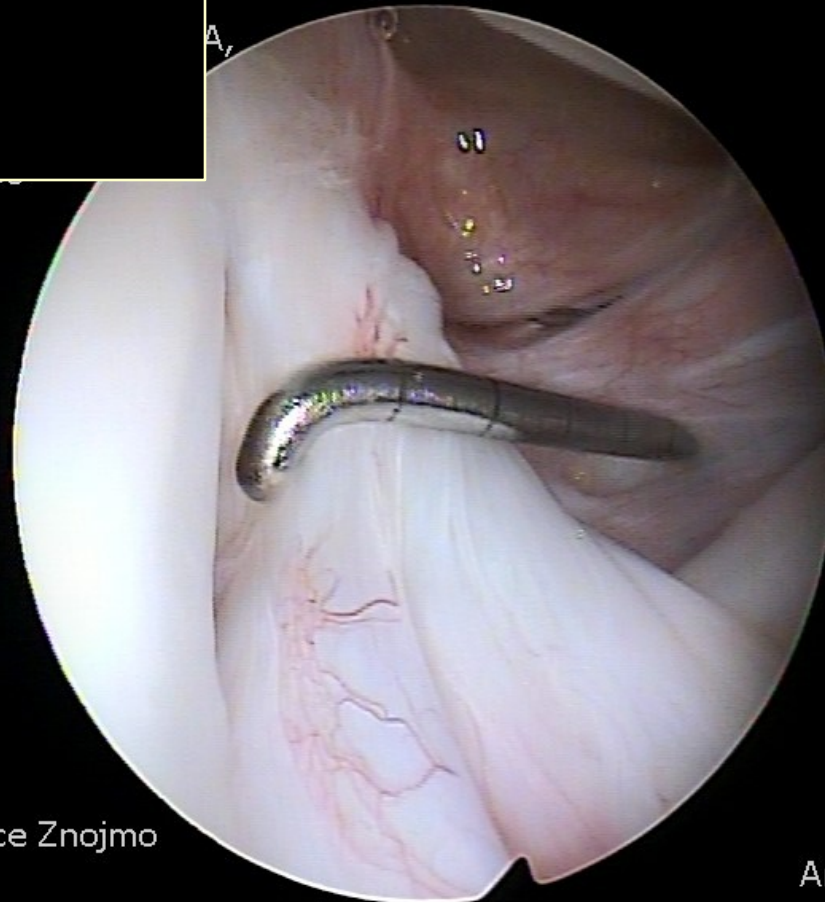

Abrupce labra glenoidu SLAP laesion

021Y
F

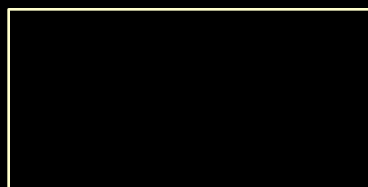
SE: 1
IM:0002
08:03:34

Nemocnice Znojmo

Artroskopie

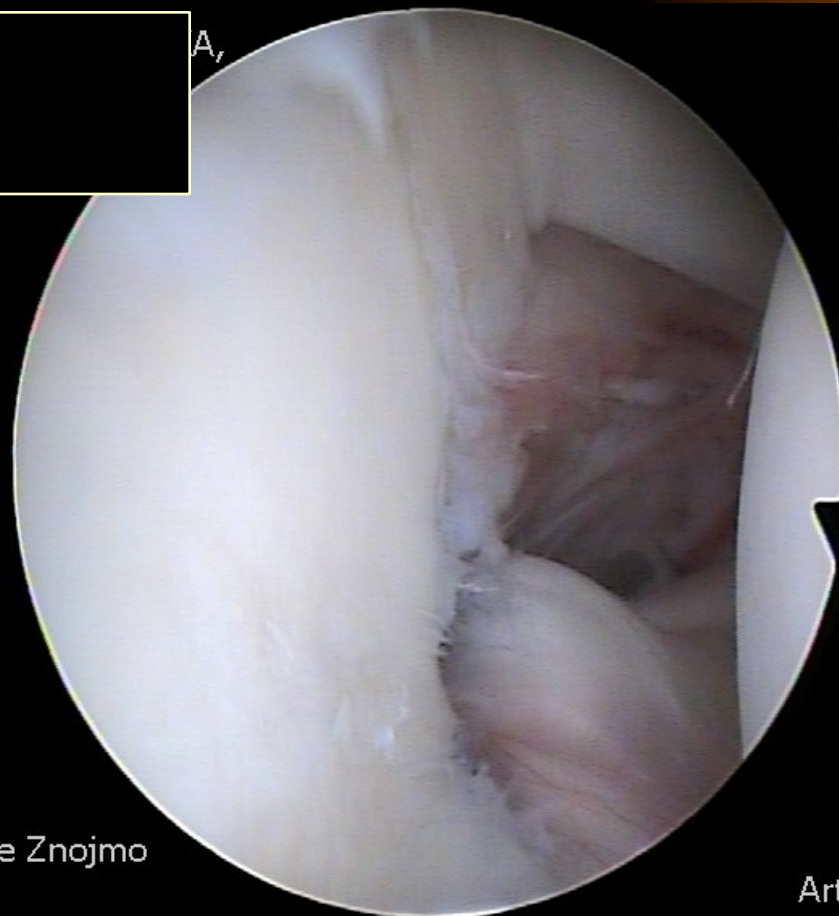
Abrupce labra glenoidu SLAP laesion

A,

SE: 1
IM:0005
08:56:00

021Y
F

Nemocnice Znojmo

Artroskopie

Tenisový loket = radiální epikondylitida

Entezopatie = aseptický zánět v tendostátním spojení

m.ext.carpī radialis brevis

m.ext.digitorum communis

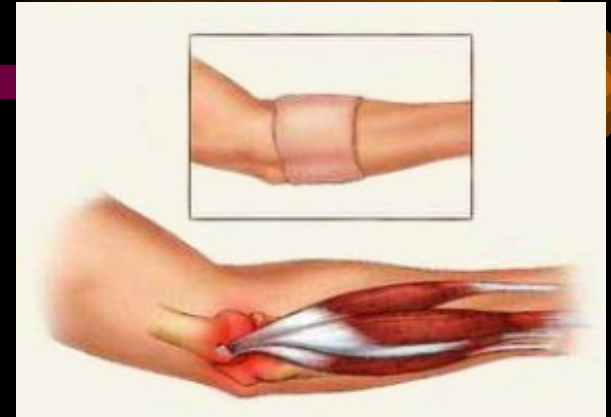
Klinické příznaky

- **bolest** - max.přední strana rad.epikondylu, ale i na capitulu radii , v průběhu svalů na předloktí
- **porucha funkce** - omezení rozsahu pohybu pro bolest, pokles svalové síly
- **napínací testy** (Thompson, armchair, test 3.prstu)
- **otok , lokál.elevace teploty**

Léčba

KONZERVATIVNÍ

- vždy jí začínáme !!!
- nejvýznamnější je vyřazení zátěže
- kombinujeme několik metod

1. linie léčby

- sádrová fixace HK v supinaci předloktí a v neutrálním postavení zápěstí + prstů na 2-3 týdny *event.* : bandáž, taping, epikond.páska
- NSAR celkově (lokálně), enzymoterapie
event. : myorelaxans, vazodilatans, vitaminy, chondroprotektiva
- Rhb + fyzikální léčba - DD proudy
  - laser, UZ
  - rázová vlna

2. linie léčby

- Kortikosteroidy
  - přísně subtenidinózně
  - po 4-6 týdnech (celkem max. 3x)
  - po aplikaci vždy klidový režim
- ... po aplikaci dochází k sekundárnímu aseptickému zánětu
- ... po úlevě zvýšené riziko přetížení

3. linie léčby

- OPERACE

- po 12 týdnech selhání komplexní konz. léčby

- deliberační výkony
- resekční
- denervační
- plastiky šlach
- kombinované výkony

Oštěpařský, golfový loket = ulnární epikondylitida

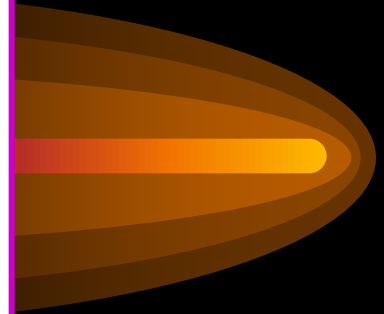
***Entezopatie** = aseptický zánět v tendostálním spojení*

- Opakované silné odhody oštěpem
- → přetížení poškození a zánět
- úponů šlach dlouhých ohybačů prstů a zápěstí
- na vnitřní nadhrbol pažní kosti

**Přední
strana
předloktí**

**m. flexor digitorum
superficialis
povrchový ohýbač prstů**

Přední strana předloktí

m. flexor carpi radialis
zevní ohýbač zápěstí

m. flexor carpi ulnaris
vnitřní ohýbač zápěstí

Bolesti třísla, natažení svalů či úponů šlach stehna

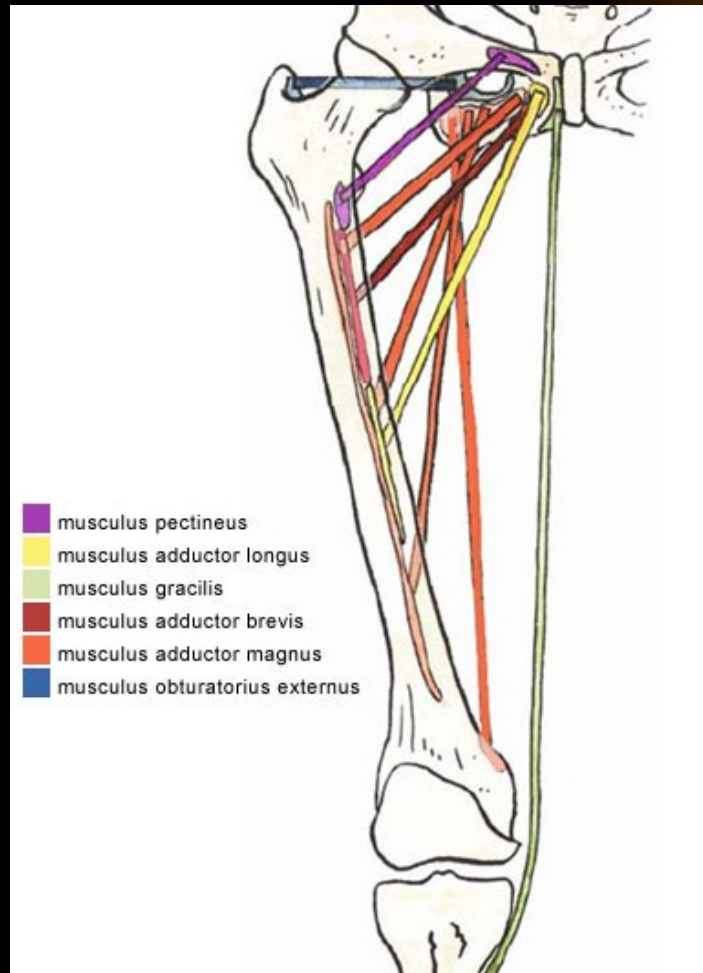
- většinou přetížení měkké tkáně, ischemie, spasmus, distenze, ruptura
- RTG pánve (impigement sy coxae)
- UZ
- MRI

- Vyšetření fyzioterapeutem

Bolesti třísla

- Opakované rychlé přitažení stehna, brždění, starty a doskoky do strany, kopy při zevní rotaci stehna
  - silné tahy – trhy šlach přitahovačů stehenních a jejich úponů na stydkou kost
  - zánět a bolest

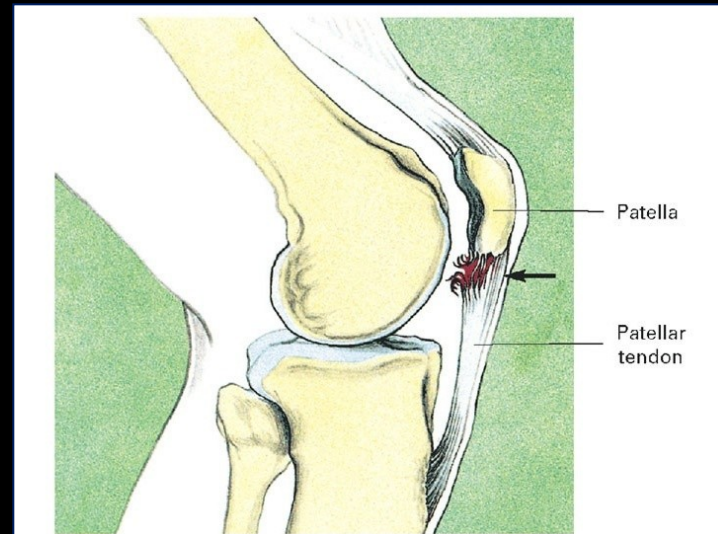

Adduktory stehna

Skokanské koleno („jumping knee“)

- Úpon m. RF a lig. Patellae
- Excentrická zátěž
- Častěji apex patelly

Léčba

- Omezení zátěže, páska pod koleno
- RHB
- NSA
- Operační – resekce, návrtý apexu

Prsařské koleno

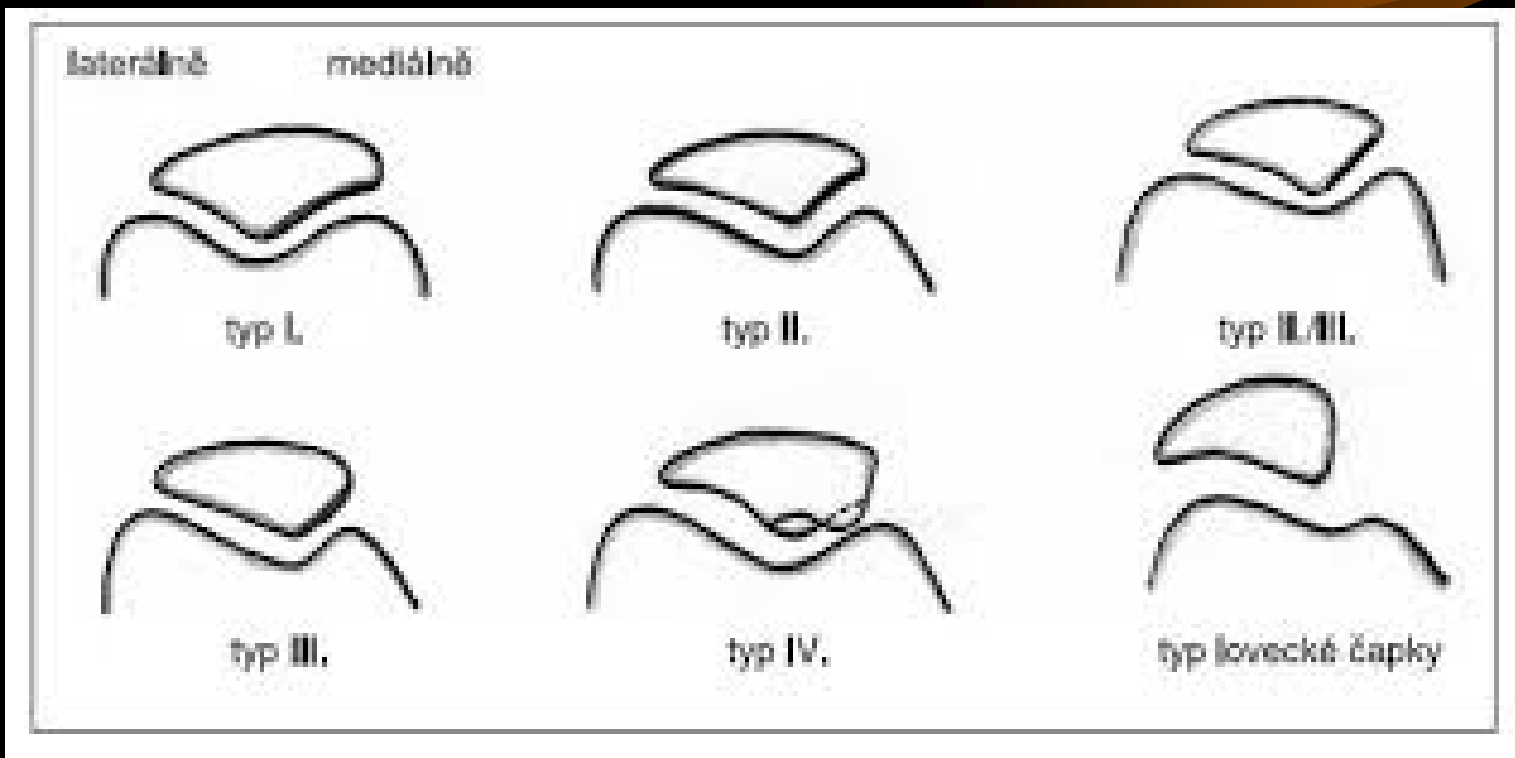
- Opakované silné vybočení bérce (abdukce) při současném přitažení (addukci) stehien
- → trh vnitřních postranních vazů kolen,
- + podráždění vnitřních menisků
- Další příčiny:
- nesprávná technika prsařského kopu
- nadměrná volnost kolene

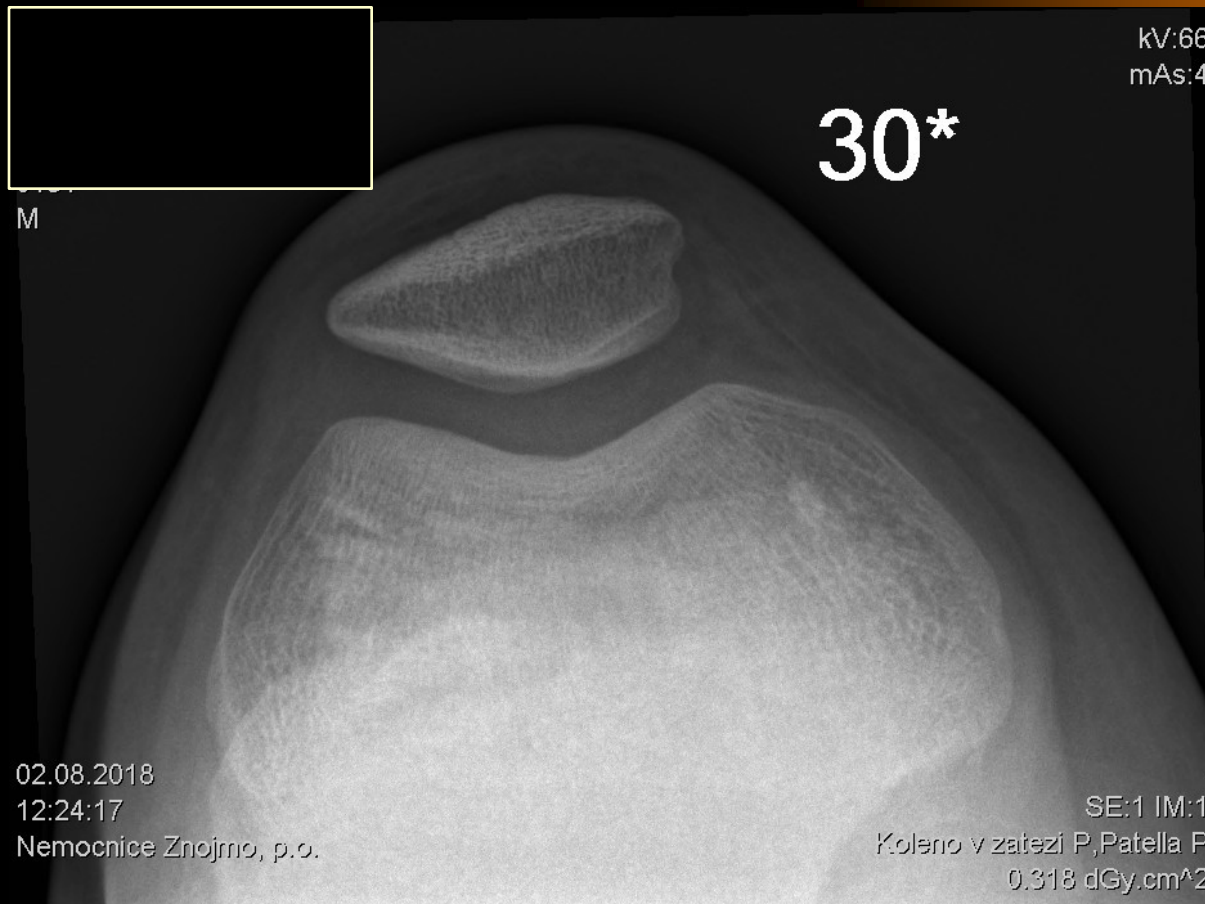
Patelo-femorální bolestivý syndrom

- chůze a běh s kopce (i do kopce), dřepy
- Opakovaný silný tah šlachy kvadricepsu
- → tlak a nárazy čéšky na stehenní kost →
- → poškození chrupavky na zadní straně čéšky
- Zhoršující faktory:
- zkrácení přímého svalu stehenního
- vyosení vbočeného kolene

Dysplazie pately

Dysplazie pately

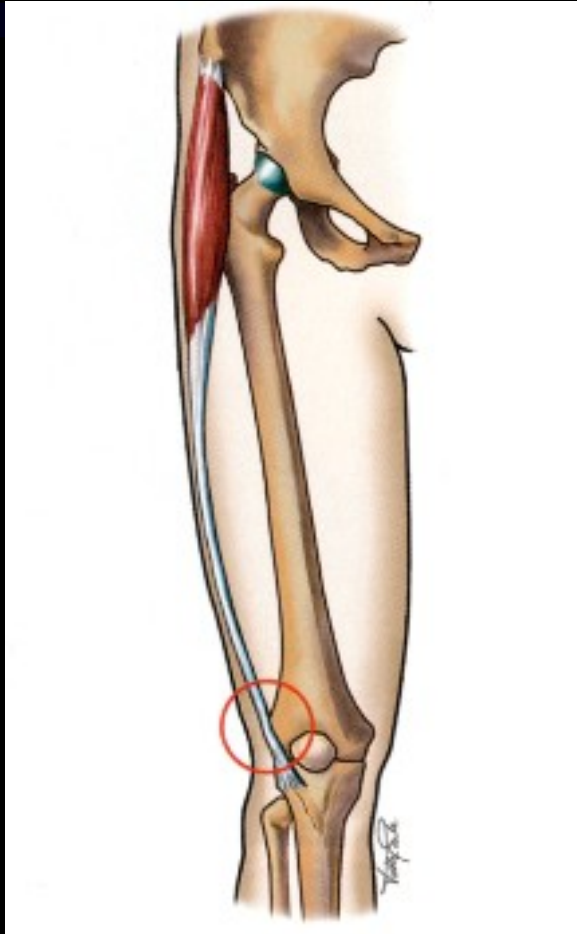

Běžecké koleno

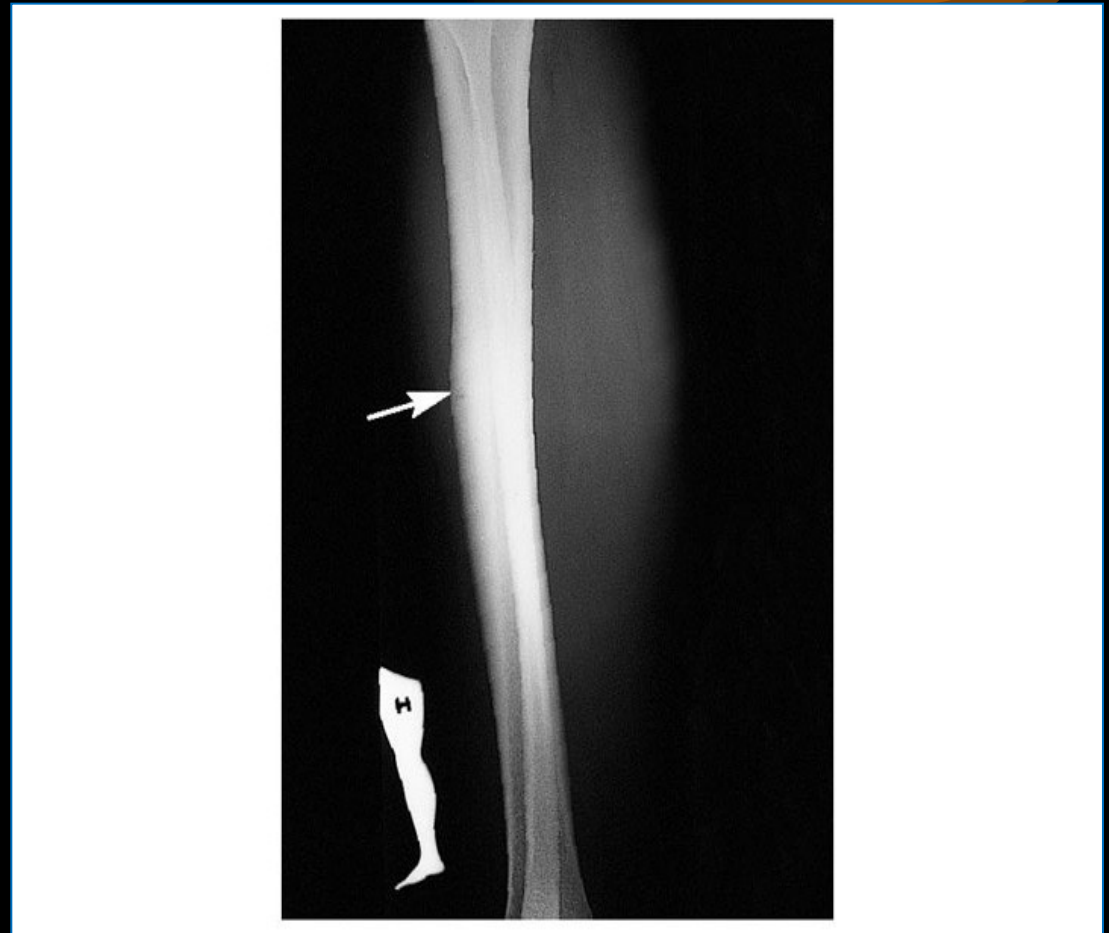
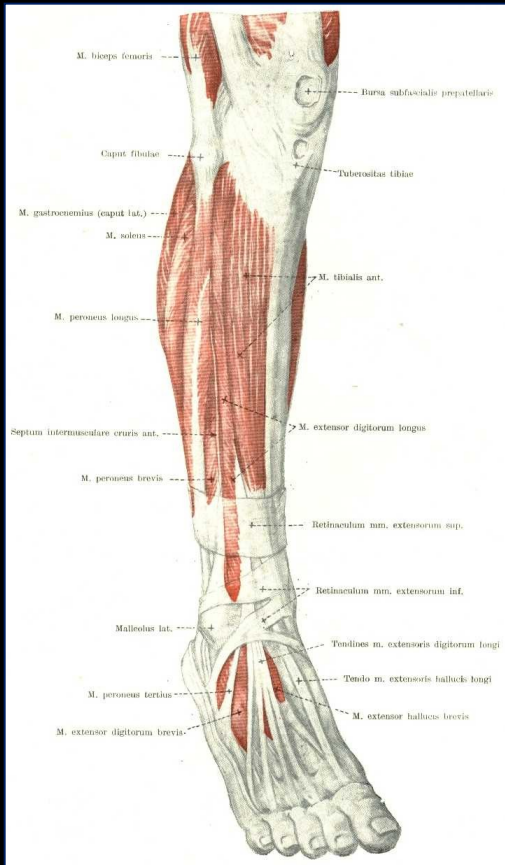
- Opakované natažení a ohýbání kolene
- → tření, zánět a bolesti šlachy natahovače povázky stehenní o zevní nadkloubní hrbole kosti stehenní
- Predisponující faktory:
  - vybočené koleno (←špatná bota)
  - zkrácený natahovač povázky stehenní

Běžecové koleno

Tractus iliotibialis

Syndrom předního lóže bérce

Syndrom předního lóže bérce

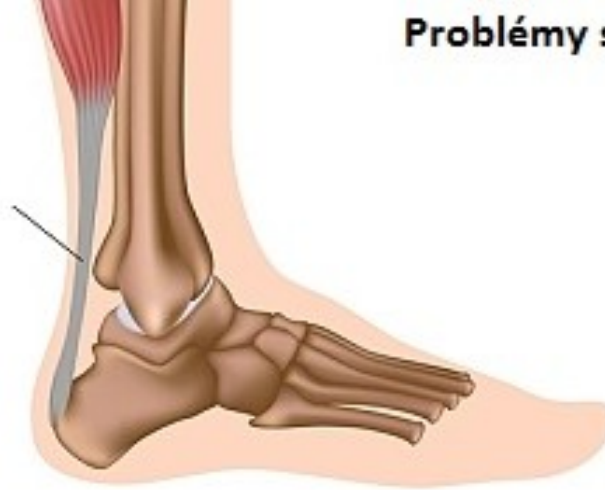
- Opakované držení špičky nohy při dopadech na patu
- → tah – zánět – bolesti úponů m.tibialis anterior na holenní kost

Zánět Achillovy šlachy

- Opakované silné odrazy nohy
- → tah/trh → poškození – zánět – jizva
Achillovy šlachy

Problémy s Achillovou šlachou

Achillova šlacha

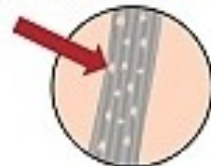

Normální stav

Zánět šlachy (tendinitis)

Drobné trhlinky

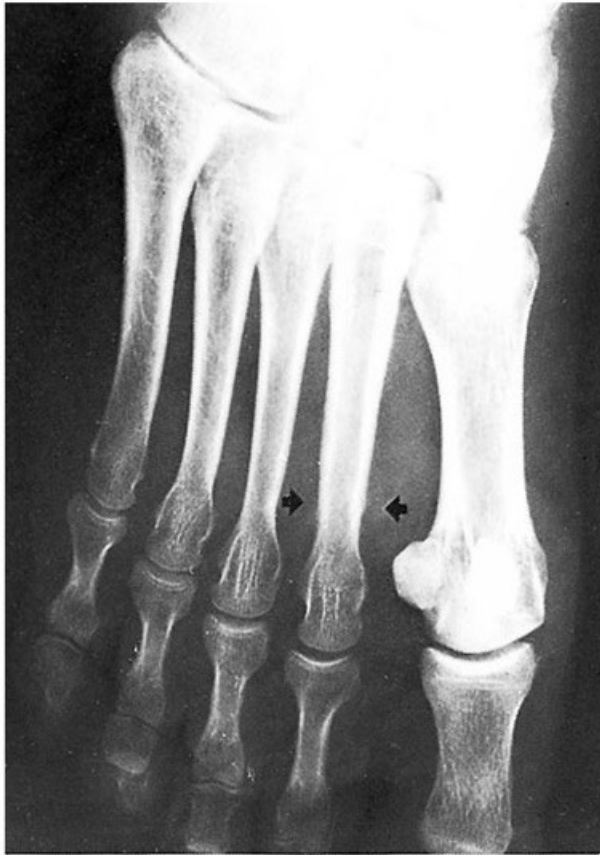
Degenerativní změny (tendinóza)

Plíživá zlomenina metatarzu

- Opakované dopady nohy na tvrdý povrch (chůze, běh, doskoky)

→ nárazy → zlomenina kosti, např. 2. nártní

Závěr

- Trénink.....Regenerace
- Adekvátní doléčení úrazu a mikrotraumatu
- Komunikace s lékařem
- Vzájemné důvěra

Děkuji za pozornost